

Nr 372

Av herr Öhman och herr Persson, Helmer, om överförande i statlig ägo av Svenska tändsticksaktiebolagets slipmassfabrik i Torpshammar.

För snart 20 år sedan nedlade Svenska Cellulosa AB sin slipmassfabrik i Torpshammar i Medelpad. Det var då ca 150 anställda som fick söka sig nytt arbete. En stor del av dessa har måst flytta, och Torps kommun, inom vilken fabriken ligger, har minskat från ca 10 000 till ca 8 900 innevånare. Cellulosabolaget skänkte fabriken till Torps kommun under förbehållet att ingen till bolaget konkurrerande industri fick installeras i fabriken.

I början av år 1951 skänkte i sin tur Torps kommun fabrikslokalerna till Svenska tändsticks AB. Bolaget behövde endast betala vissa reparationskostnader som kommunen åsamkats. Tändsticksbolaget lovade att fabriken fort skulle komma i gång med produktion av tändstickor. Manlig och kvinnlig arbetskraft sändes till fabriker i Lidköping och Kalmar för att göra sig förtrogen med den förestående produktionen. Fabriken ombyggdes, maskiner anskaffades och tändsticksvirke framforslades. Några bostadshus nybyggdes och något ombyggdes. Fram till år 1953 hade bolaget i fabriken investerat 3,5 miljoner kronor.

Trots alla förberedelser har ännu inga tändstickor producerats i fabriken. Under tiden råder sysselsättningsproblem på orten, inte minst för kvinnor. Förhållandena påvisades i en motion till 1955 års riksdag. Bolaget bad då att få åtminstone två år på sig att avgöra, hur man skulle göra med fabriken. Nu har snart fyra år gått sedan denna tidsfrist påbörjades. Det finns inga tecken på att fabriken skall användas för tändsticksproduktion. Tvärtom har man bortforslat maskinerna och liksom tidigare upprätthålles endast vakthållning vid fabriken.

Då det är uppenbart att Tändsticksbolagets investering i Torpshammar antingen var en felinvestering eller ett sätt att placera pengar, som annars bort beskattas, bör nu bolagets spel i Torpshammar vara slut. Arbetslösheten i Torps kommun är under innevarande vinter ganska stor, och till de officiella siffrorna kommer de kvinnor, som saknar arbete, men som inte anmäler sig på arbetsförmedlingen, då de inte kan få ett arbete i hemorten.

Tändstickstillverkning hade varit motiverad i Torpshammar, då avsikten var att virket skulle tagas i Norrland. Vid sådan tillverkning hade kvinnlig arbetskraft i hög grad kommit till användning.

För att lösa sysselsättningsproblemen i Torpshammar måste, såvitt vi kan se, statsmakterna ingripa. Då bolaget tydligen inte kan garantera någon industriell verksamhet på platsen, måste statsmakterna vidtaga åtgärder

för att förvärva fabriken och sedan sätta i gång den produktion, som anses mest lämplig. Möjligheten att uppta tändsticksproduktion bör man som ett första alternativ undersöka.

Med anledning av ovanstående yrkas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om åtgärder för att till statlig ägo överföra fabriken i Torpshammars, samt att därefter skapa lämplig industriproduktion för att ge sysselsättning åt folket i orten.

Stockholm i januari 1959

Gunnar Öhman

Helmer Persson